

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:

Egész évre	4 frt.
Felévre	2 „
Negyedévre	1 „

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjajukért kapják.

A lap szellemi részét illető cikkeket a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztárnoki —, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.

dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk

I. FERENCZ JÓZSEF

Ő Felsége megkoronáztatásának huszonötödik évforduló napjára.

IRTA: **VESELY KÁROLY.**

Midőn a harcmezőn elviharzának
Védő csatáink menydörgései,
Miket vívának a szent szabadságért
Hazánk vitéz és bátor hősei:
Mély gyász borult a vérbe fult országra,
Rút szolgaság igája Huniára.
Mikép azonban a család megrendül,
Ha tagjai közt dül a belviszály:
Ugy érezék a frigy felbomlásának
Veszélyeit a nemzet s a király.
Benn forrt az izgalom rejtett parázsa;
Künn készen állt az ellen új csapásra.
Még onnan át is kárörömmel nézték,
A leigázott szomszédnak baját;
Hívén, javukra szolgál, ha jármunknak
Fokozni sikerült nehéz sulyát,
Nem látva, hogy az lőn buzgalmuk bére,
Mi büntetésül volt reánk kimérve.
Hanem urunk, királyunk főkelt lelke
Nem tűrheté tovább a szakadást,
Nemes szívét győtré, hogy látni kellett
Magyarjaiban a visszavonást.
Meghallgatá azért szavát Deáknak,
A nemzet áldott emlékü fiának.
Mily fordulat! Miként a nap tavasz jöttével
Életre kelti a természetet:

Ugy tőn királyunk, atyai szavával
Új létre ébreszté a nemzetet.
A nemzet és király kibékülének,
S a multra bő, sürtü fátyolt vetének.
„Budára fel hazánk nagy ünnepére!“
Hangzék a bérezek közt s a sikon át.
„Király fejére a nemzet nevében
Fölteszik a magyar szent koronát.“
Egy kegyeletes tündérkéz varázsa
Behantolá az őr, mit ármány ása.
S midőn fején a magyar koronával
Király urunk az esküt letevé;
S a nép örömkönyek közt tiszta szivből
Őt, mint az Úr fölkenjét élteté:
A pusztaszeri frigy lőn ismételve,
S egy új ezerév jó reménnyel kezdve.
Száz évnegyed repült el már azóta
A gyors időnek viharzárnnyain,
Hogy kikötött hazánk a béke partján,
Atmenve sok küzdés válságain.
Ismét szabad, maga vezéri házát,
Függetlenül alkotja törvénytárát.
Büszkén keletre és nyugatra nézve
Leng újra zászlónk a király lakán,
Lobog hajóinkon tündéri fényben
A szöke, nyüzsgő életü Dunán.

A tengeren s tulsó feléü gömbünknek
Terjeszti szét hírét magyar nevünknek.

Sorába álltunk a művelt népeknek,
S közös tanácsukban is részt veszünk;
Ismét a régi hivatásnak élvén,
Újból egyik védvárunk mi leszünk.
Benn minden embert magunkhoz esatoitunk,
Testvérekül velök megosztokodtunk.

Magyar vezénylő szóra s magyar zászló
Alatt tanul derék honvédeink
Szép serge védeni királyt s hazánkat,
Ha majd reánk törnének ellenink.
Im felujult hazánknak magyar élte,
Fel koronánk világra szólott fénye.

És mily rohanna épül Budapestünk!
Széchenyi álma immár teljesül.
Bögpont lesz az, hol kelet és nyugatúak
Kereskedése majdan egyesül;
Míg bent esodát művel Baross zonája,
Melyért a nép még sirjában is áldja.

Szépen halad már minden hazaszerte
A visszanyert szabadság ihletén:
A tudomány, ipar és szépítművészet
Kiválik a világverseny terén.
Szomszédainkkal is már kibékültünk,
Velök szabott időre frigyre léptünk.

Isten után ez jó királyunk műve,
Ezért gyulad öröme hü szívánk;
Ezért röpitjük imánkat az égre,
Hogy áldja meg Öt kegyes Istenünk.
Hosszu, dicső s békés legyen uralma,
Emléke örök, mennyben bő jutalma!

És áldja meg felséges asszonyunkat,
Édes hazánknak védő angyalát,
Nehéz napokban felséges urunknak
Leghűbb, nemes részvevő bajnokát!
A nagy időből ami van még hátra,
Legyen hazánk s családjok végbatára!

Pünkösti gondolatok.

Sohasem volt olyan nagy szükségünk a Szentlélek föl-
világosító kegyelmére, mint napjainkban, midőn nyelvre, nem-
zetiségre és vallásra nézve oly annyira megtarkított hazánk a
vallás- és közoktatásügyi költségvetés tárgyalásába bocsátko-
zott. A történelem azt igazolja, hogy az életre való eszmék
minden nehézségen diadalmaskodtak; de véres betűkkel mu-
tatja azon meg nem czáfolható tényt is, hogy a vallási eszmék
épen akkor diadalmaskodtak, mikor azoknak a kiirtására a
kinzó eszközök minden kigondolható nemei, a hamis tudomány
és álbölelelet minden fogásai sikra szállottak. A Szentlélek,
ki a gyenge és gyáva apostolokat a hit lelkes és rettenhetet-
len bajnokaivá változtatá át, — erősen hisszük, — napjaink-

ban is működik és hazánk katolikusságát szokásos apathia-
jából fölrázza. Szomorú dolog, hogy már annyira jutottunk
Mária országában, hogy ennek katolikus jellegét a képvisel-
lőházban nagy zajjal vonták kétségbe. Dr. Tódor Józsefnek
protestánsoktól is nagyon helyesen „*őszintének*“ jellemzett
beszédére így kiáltottak jóakaróink: „Nem igaz! Soha sem
volt az, most se az! Nincs katolikus jellege!“¹⁾

Thaly Kálmán jóakarónknak azon parlamentarís, *tréias*
(?) nyilatkozatát, hogy mi katolikusok akasszuk fel magun-
kat, megboesátjuk s ugyanezt neki viszont nem kívánjuk, sőt
örvendünk, hogy az egész ország színe előtt teljesen nyilván-
valóvá vált a katolikusok iránt táplált régi érzelem. No de
a protestánsok fel ne jaiduljanak akkor, midőn a jövő válasz-
tások idején, a vegyes községekben, a katolikusok ezen
beesés emléket fei fogják a választók előtt mutatni s ennek
alapján többé nem fogják azou eljárást követni, hogy csak
politikai párt képviselőre szavazzanak, hanem megkivánják
hogy e képviselő katolikus is legyen. Legjobban az ellen-
séget saját fegyverével lehet megverni. A protestánsok a leg-
gyűlékonyabb anyag, a vallás közé folyton dobálják a tüzes
tiszket, de mikor az lángba borul, legjobban ök szoktak jaj-
gatni és panaszkodni.

Nálunk országos törvények szentesítik, hogy az uralko-
dónak katolikusnak kell lenni, s a képviselőházban mégis
ilyen felkiáltásokat hallhatni: Nem igaz, hogy a magyar állam
katolikus jellegű! Soha sem volt az! Most se az. Pedig ne-
hezen hisszük mi katolikusok, hogy a protestánsok hozták
volna a jelzett törvényt.

A protestánsoknak ezen állításával szemben, mi is pro-
testálunk. Elhiszzük, hogy a nő-pápa létezését el tudják hitetni
az avatlanokkal; ámde az egész országot ne vezessék félre,
mert így az országos statistika valóságának és hitelessé
gének kétségbevonására akarnak minket vezetni. Ezen sta-
tistika a katolikus vallást abszolút többségűnek mutatja ki.
Ime! itten áll a kimutatás:

Római katolikus	7.8 millió
Görög keleti	2.4 „
Görög katolikus	1.5 „
Helvét	2.2 „
Agostai	1.2 „
Unitárius	0.6 „
Izraelita	0.8 „

Ezen²⁾ kimutatás szerint minden 3 katolikusnak a kurucz
Thaly által proponált felakasztására egy-egy protestáns jutna
katolikus jellegű hazánkban.

Csodálatos ama kitaró gyűlölet, melylyel a protestánsok
a katolikusok ellen dühöngenek. Angolországban 1532-től
1829-ig a katolikus alattvalók emancipációja ki nem mon-

1) A képviselőháznak május hó 23-án tartott ülésén.

2) „Az Osztrák-Magyar Monarchia földirata“ Dr. Cherven 42. lap.
és „Az osztrák-magyar Monarchia politikai földrajza“ Gaál M. 106. lap.

datott, pedig az angolokat művelt embereknek ismerjük. Amaz inquisizio, melyet tudatlanságból vagy roszakaratból, vagy talán mind a kettőből az egyház szemére lobbantanak, nem is hasonlítható azon századokig tartott s részben maig is tartó kiszámított kegyetlenséghez, melylyel a világ egyik legműveltebb népe különösen a szerencsétlen iureket — személyöket is sárba tiporva — illette és illeti. Mi történnék nálunk, ha a statistika az ő részökre mutatna többletet?

Nem látok semmi különbséget azon rágalmak között, melyekkel hajdan a pogányok, most pedig a protestánsok illettek és illetnek minket. A pogányok az 1—3 században azt mondották: ti süttött istent imádtok, — a protestánsok ma is bálványimádóknak neveznek bennünket, az unitáriusok plane politheistáknak.

Mentsen Isten, hogy a vallási viszálykodás magvát elbintsük, vagy jobban mondva a protestánsok által elbintetteket ápoljuk; de azt kimondjuk nyíltan, hogy hitelveinkhez ragaszkodni fogunk.

Mihelyt az egyház csak egyetlen lényegtelennek látszó hitvet feladna, rögtön protestáns alapra helyezkednék, protestánsná válnék s a hitbéli szétszakadásnak tárt kaput nyitna. A katolikus egyház inkább megengedi, hogy nemesak Magyarország, hanem az egész Európa tőle elszakadjon, hogysen hitelveit feladja.

A protestánsok az evangéliumra hivatkoznak ugyanazt teszi az Egyház is, sőt azt egyedüli éltető erejének tekinti és soba el nem fogadja, hogy olyanok magyarázzák annak isteni szavait, a kik a hányan vannak, annyiféleképpen értelmezik azt s annyiféle vallást alapítanak.

A sas, ha szárnyait levágjuk, könnyebb lesz annyival, a mennyit róla levágtunk; ámde nem fog az többé a magasba emelkedni. Az egyház szárnyai a dogmák; tehát nem esoda, ha azokra ép annyira féltékeny, mint az oroszán a fiaira.

Ha nem tekintenők is azokat, kiket Calvin száműzött, bebörtönözött avagy kivégeztetett, ha kellő figyelemmel kísérjük a protestáns felekezeteket, azoknak egymásiránti mély gyűlöletét: következtetnünk kell arra, hogy azok a katolikusok nem létében egymást teljesen kiirtanák.

Az Isten személyes szeretetének ezen fönséges napján azt kívánjuk, hogy eme szeretet hassa át országunk minden lakóját, hogy egyben vetélkedjünk: a hazaszeretben; egyet kerüljünk: az egymáselleni gyűlöletet; egyre törekedjünk: a vallásos buzgalmat ápolni s azt jó példaadással az utódok szívébe is átönteni.

V. S.

A fecske.

(Karrikatura.)

Fecském, fecském, édes fecském, vidd el az én levelecském, de nem azért, hogy bedugd a rózsám kebelébe,

hanem azért, mert jelenleg nem rendelkezem öt o. é. kraj-czárókkal, s ez a körülmény nagyon kívánatosná teszi, hogy ingyen rendeltetési helyre juttasd ezt az igénytelen irkafirkát.

Bizony nagyszerű volna, ha a fecskék volnának a levélhordók, mekkora haszon volna ez rám, arm er Reiserderre nézve! Igazán ha éne még az a régi kegyelmes közlekedésügyi miniszter ur, most azt indítványozná nek, hogy a sok expeditor galamb helyett alkalmazza a közönséges fecskéket, ezek nem fosztanak meg az embert öt egész krajczártól, s az államnak is kevésbé kerülne, mert legtennebb néhány ingyenlőt kellene alkalmaznia légyfogásra; s kész volna az egész mesterség. Már pedig hála a mindenek Urának, e „tejjel, mézzel folyó országban“ légy is van elég, ingyenlő varázsolni elő. És annak a vasminiszternek, kinek lángelemeje előtt meghódolt a Vaskapu, bizonyára ezek az ártatlan madarak is beadnák a derekukat.

Efféle gondolatok foglalkoztatták a multkorjában ehnémet, mikoris egy fizetetlen levéllel járultam az apám kegyes színe elé, benne azon alázatos kéréssel, hogy züállt pénzvisszonyaimból kisegíteni méltóztassék.

De daczára az én öt krajczár után óhajtozó lelkem forró epekedéseinek, daczára a közboldogságot hön óhajto szívem lázas dobbanásainak, ez eszmét csaknem kivihetlenné tartottam egy ideig több szempontból.

Igy pl. törvénykönyveink szerint a hivatalnokoknak tudniok kell magyarul (legalább is kellene), de mert a fecskék nem tudnak magyarul, tehát nem lehetnek hivatalnokok.

Hát ez mindenesetre szép, s így is van papiroson, a logika vaskövezetessége szerint, de nem így van az a közéletben, hiszen nálunk akár hadügyminiszter is lehet akárki emberfia, ha mindjárt nem is tud magyarul. Hisz hol van az az állam, a hol megtartják a törvényeket? Elég, ha megvan: minek azt végre is hajtani? Merő bolondság!

A törvény, vagyis a nyelv-kérdés tehát ebben a tekintetben nagy nehézséget nem okozna, igen de van itt más valami, a mi elviselhetlenné teszi a kérdést, amin hajótörést szenved az én nagyszerű eszmém lengő csónaka, s ez: a nemzetiségi kérdés.

Kérem szépen, a fecskék mind németek, — s ez nagy dolog.

Mert hát utóvégre elnéznök mi bús hazafiak azt, ha teszem fel francia vagy görög nemzetiségű lenne a fecske; igen, de ha német az istenadta!

Nem hiszik?

Lebizonyitom.

A multkor az én Antif barátom fogott egy fecskét (nagyon jó kedve volt a fiúnak) s akkor alaposan megvizsgáltuk a szegény párát.

Fekete frakkot viselt, fehér mellénynyel, kis piros cipőkkel, s a mi a németeknek esalhatatlan jele: vékonyok voltak a lábai.

Én ugyan már gyermekkorom óta bizonyos tisztelettel, mondhatni fenkölt véleménynyel viseltettem a fecske iránt, de most, mikor ezt láttam, a jó vélemény kezdett alábbszállni, s ebbeli aggodalmamat közöltem azonnal Antti barátommal.

— Nő, hát ezért még ne busulj, — nyugtatott meg ő — hisz most minden jó magyar hazafi viseli a frakkot, mert tu-

dod, enélkül az ember sem nem udvar-, sem nem szalonképes.

Fejesóválva elégedtem meg a nemzetközi magyarázattal, s azt gondoltam, hogy a ruha még nem teszi az embert, bátha azért tud a fecske is magyarul?!

De képzeljék csak!

Mikor elengedték a kis dandyt, s ő vigan esieseregve tovaröppent, egyik társa azonnal elébe száguldott, s egész érthetően így szólta meg: Vi géc? vi géc?

Sokszor hallottam már a fecskék szájából e esiesergő esivegést, de amit soha megmagyarázni nem tudtam, most tisztán állott előttem, az t. i. hogy a fecskék németül beszélnek.

Mérgesen becsaptam az ablakot, belevetettem magam a díványba, s mélyen elgondolkoztam affelől, hogy Magyarországon még a fecskék is németül konverzálnak. —

Ime azért nem akartam én állami szolgálatra a fecskéket, ezért emeltem fel emancipálásuk ellen tiltó szavamat mert ha görögök, vagy még ha oláhok volnának, azt is elnézném, de mert németek, ezt megbocsátani nem lehet. —

E nézeteimet elmondtam tentuevezett Anti barátomnak, mire ő azt felelte, hogy ez még nem teszi lehetetlenné a kivítelt, mert meg lehet őket taníttatni magyarul. Van jó kultusz-miniszterünk, s ez megtaníttatná őket a magyar nyelvre.

— Hja barátom — válaszolám én — látszik nem érted a rajtot. A miniszter ur nagyon kegyetlen ember, s különösen nem szereti az állatokat. Halálos ellenségük; üldözi, lövöldözi őket nyakra-főre. Hisz egyre-másra olvassuk, hogy most itt lőtt egy bakkot, most amott, — nős, hát akkor mi lenne szegény fecskével?

— Ez alapos ellenvetés — replikázott ő, — de még nem teszi lehetetlenné az ügyet, mert ha már arra kerül a sor, inkább megengedjük, hogy lőjjön akár mindennap bakkot, csak ne bántsa a fecskéket. Allíttasson fel egy „felekezeti nélküli fecske képezdőt“, taníttassa meg a magyar nyelvre s az expeditori teendőkre.

Kissé hitetlenkedtem, de aztán mégis belenyugodtam s megragadtam az utolsó remény szalmaszálát is, csakhogy kedvező tervem ne dőljön a kivételenség émsztő örvényébe. Már kezdett felvidulni bánatos szívem, kezdettem binni, hogy még lesz belőle valami, de akkor ő fordult hozzám, s ezinikus mosoly színézetében imígy szólt:

— Ez még mind menne, kedves barátom, de van egy oly körülmény, mely igazán lehetetlenné teszi a kivítelt.

— Nős?

— Hát a fecske költöző madár; mit csinálnánk akkor télen?

— Nagyon egyszerű, felelém; először megmondanók nekik, hogy mint hivatalnoknak nem szabad hosszabb szabadságra menniök; s másodsor: a hideg ellen az állam es i nálatna jó meleg bundát nekik.

— Ha így volna, válaszolt melancholikus szíve teljes keserűségével Anti, de tudod nálunk nem hogy meleg bundát adnának a szegény embernek, hanem meg ha van, azt is lehuzatják róla az adóvégrehajtóval. Így járnának szegény fecskéik is, s egy télen elpusztulna az egész generáció. —

Bámulva néztem rá; komoly államférfini aggodalmai és tengermélyeségű bölcseségének ellenvetései romba döntötték merész ideám kártyavárát. Beláttam, hogy igaz a van, belát-

tam, hogy jobb, maradjon csak továbbra is a fecske a szerelmesek levélbördője, s a szerelmes svihák dalolja csak továbbra is epedő szívvél az ismert népdalt:

Feckém, feckém, édes feckém,
Vidd el az én levelecském.

S.

Kisebb közlemények.

Az érdem jutalma.*)

Főtisztelendő Szerkesztő ur!

Bocsánatot kérek előre is, hogy most az egyszer nem szerénykedem, t. i. nem kicsi helyet kérek a magam egyszerű szerény igényű működésem számára, hanem tágas tért egy kiváló ember érdemeinek méltatására, ki az elért kitüntetésben hosszas lelkes pályájának, nemes fenkölt gondolkozásának, igaz, szerető lelkének érdemleges kitüntetését nyerte.

E bevezetés után elmondom, hogy a szentföldről jövök. Nem Jeruzsalembe, — ne tessék ilyen távolra gondolni — hanem a törzsgyökeres székelyföld egyik legszebb részéből, hol gyermek és öreg „Diesértessék az Ur“ ral fogadja az érkezőt és igaz magyar vendégszeretettel vendéget. Mert ebben van része annak és parasztnak búcsú alkalmával De senkinek akkora, mint a helybeli lelkésznek. Bizony szüknek bizonyul ilyenkor minden plebánia s az újkor zsenialis korifeussai találhatnának is ki olyan épületet ilyen esetekre, hogy bizonyos rügök megnyomása által kitáguljon tetszés szerint és befogadja mindazokat, kik közel és távol vidékről eljönnek az Ur igéjét meghallgatni. Így bizony elégszer a régi közmondás vigasztalja a sűrűn egybegyűlteket, „hogy jó emberek kicsi helyt is elférnek.“

Igy volt ez Köszvényes Remetén is Aldozó-esőtörtökön s bizony nagy szükség lett volna arra a fel nem talált nagyítható házra, oly szüknek bizonyult a máskor kényelmes épület. Az egész kerületi papság, sőt Udvarhelymegyéből is négyen, összegyűltek a kettős ünnep fényét emelni, melynek kimagasló alakja főtisztelendő és nagyságos Csiky Péter kanonok-plebános ur volt.

Ezuttal a búcsúról csak annyit mondok, hogy a szokott fényvel és rendben folyt le. A templom és ezinterem zsufolóság megtelt s ott bizony — hogy ilyen banális kifejezéssel éljek — egy gombostűt se lehetett volna elejteni. A szószékről a szentföld egyik legkitűnőbb szónoka Gegő Görög diményházi plebános hirdette Isten igéjét. Remek, átgondolt, költői magaslalon álló beszéd volt s teljesen uralkodott hallgatói felett. A nép rendszeren a szent beszéd alatti időt használja fel egy kis pihenőre. Távol vidékről s nagyobbára gyalog jönnek a búcsúkra s azért rosz néven se lehet venni, ha egy kicsit „szundit“ a prédikáció tartamán. Szinte láttam, hogy készülnék rá a székely atyafiak s mily édes pislogással tekintenek a szószék felé s izzadságtól gyöngyöző homlokukat hogy hajtogatják a tenyérbé. . . .

És ime egyszer csak felélénkültnek a pislogó szemek, a bóbiskoló fejek, s szemekben élénk títz lángol, az arczokon bizonyos lelkesedés ömlik el; hazafias szavak rezegnek végig a szószékről. Majd az Isten iránti rendithetlen hit szükséges-

*) Nsgs és ft. Csiky Péter cz. kanonok, esperes-plebános ur iránti kiváló tiszteletünkből szívesen közöljük a következő két levelet.

ségét a társadalomban fejtegeti. „E nélkül nem létezhetik állam! — mondja. Hová fordulnánk szenvedéseinkben, ha nem lenne Istenbeni bizalmunk? Mi lenne belőlünk, ha szenvedéseink közepette nem lenne az a hitünk, hogy az örök élet kárpótól mindenért? . . .“

Lehet, hogy szebb szavakban, de ilyen eszmékkel ragadja magához hiveit és valóságos feszült figyelemmel kísérik gyönyörűbbnél gyönyörűbbdogmatikus állításait: az egész hallgatóság csupa figyelem.

És most minden mellékkörülményről elfordítom a figyelmet az ünnepektől felé, ki teljes ornatusban, tizennyolcz pap segédlete mellett mutatja be az Urnak hálaímláját.

E lapok hasábjain már meg volt említve, hogy Lőnhart püspök Ö Exzellenzija ajánlatára főtisztelendő és nagyságos Csiky Péter remetei esperes plébánosot királyi ő felsége kanonokká kinevezni kegyeskedett.

Ezt a mindnyájunk által óhajtott tény megvalósulását hirdette ki mise kezdetén a szószékről kerületünk egyik legnépszerűbb és szeretet tisztelet plébánosa, főtisztelendő Pap János jobbágyfalvi lelkész.

Oráltunk mindnyájan, mert kitüntetés érdemesebbet nem talált még soha! Valódi Isten szolgája a mi kedves kanonokunk; ki előtt mindenek felett való a kötelesség. Nemes emberbarát és igaz, jó hazafi: vajlon sokan dicsőkedhetnek ennyi érdemmel? . . .

Az ünnepies mise végeztével fehérbe öltözött leánykák, lobogót vivő fiúk, az összes papság, a kerület főszolgabírája, előkelő földbirtokosok és a nép kíséretében tért otthonába a kitüntetett ősz lelkész, hol újabb meg újabb kitüntetések várták. A szentföldi kántortanítók önképzőköre szerenáddal tisztelgett, melyet a remetei tanító üdvözlő szónoklattal zárt be. Utána fehérbe öltözött leánykák csoportja jelent meg s egyik előlépve bátran és eszesen mondta el tiszta romlatlan lelkők szerencsekívánátát. Az udvarról dörgő éljen hangzott fel.

Ilyen körülmények között mi természetesebb, minthogy az ebédhez három óraker jutottunk, de kárpótolt a késedelemért a menü gazdagsága és izletessége. A köszöntők sorát az ünnepeit nyitotta meg, emelvén poharát első sorban a magyar királyra, kinek mindnyájan hosszú és boldog életet kívántunk. A második pohár nagyméltóságu szeretett püspökünkért volt, ki nem csak ez alkalommal, hogy igaz érdemet jutalmazott, mutatta ki nemes fenkölt gondolkozását, hanem akkor is, midőn egyházmegyéjének annyi díszes templomot és iskolát s főképp itt Remetén egy a kor kívánalmainak teljesen megfelelő, szép, díszes, czélszerű iskolát emeltetett.

A nagy Isten áldása legyen nemes működésén, s hirdesse nevét az utókor e szép tettekben!

Mi nem feledjük el! Itt körültünk, hová csak áldó keze elér, egyre emelkednek a szebbnél szebb templomok és iskolák s minden egymásra halmozott téglá fennen hirdeti nagy, nemes lelkének áldozatkészességét!

A remetei iskola egyike a legszebbeknek, mely a megyében épült és büszkeségére válik a katolikus státusnak.

Még egy kedves epizódot.

Korábban érkezve, kissé kimentem a nép közzé s beszédbe elegyedtem velök.

Szeretem a székely népek ezt az egészséges, értelmes észjárását, melyet minden egyes alkalommal nyilvánít.

Egy asszony, ki a „Mária társulat“-hoz tartozik, megszólít.

— Ugy-e instálom, erre a nagy ünnepre jöttek?

— Erre.

— Nagy tisztesség érte a mi drága papunkat, de támsenki jobban nem érdemelte meg, mint ő! szolt az asszony — ő az Ur igaz szolgálatában vénült meg.

Ebez úgy hiszem nem kell commentár.

Harmath Lujza.

— Egy kedves ünnepélyről kívánok egyet-mást elmondani, ha soraim érdekesek lesznek arra, hogy becses lapunk hasábjain tért foglaljanak.

Meglehet, lesznek olyanok, kik végig futva e sorokat, nem tartják érdekesnek arra, hogy komolyan elolvassák; de én fölötte érdekesnek tartom arra, hogy a mit tapasztaltam, a mit érzek, a mi meghatott, papirra vessem s másokkal is közöljem, annál is inkább, mert lehetetlen, hogy a hitélet, mely a marosszéki „gyűnevezett „szentföld“ népének szívében lángol, a szeretet nyilvánulása, melyet a szentföldi papság egyik szeretett főnöke iránt ez alkalommal is tanúsított, — valakit érintetlenül hagyjon.

Az Áldozó-esütörtök napján történt köszvényes-remetei búcsúról és a vele egybekapcsolott ünnepélyről van szó. — A székelyföldi búcsúk általában mind szépek, mind kedvesek, mert népünk hitéletéről és vendégszeretetről tesznek tanúságot. Történnék ugyan egyes esetekben kihágások is, de az egyes botrányok ember gyarlóságának szüleménye csak gyenge folt, mely nem képes a fényt elhomályosítani. — A távoliak majd keresztlobogók alatt ájtatos énekeket zengedezve, majd egyes csoportokban sietnek, hogy a búcsúban rész vehessenek. A helybeliek gazdagja és szegényje pedig iparkodik, hogy vendégeit illendőkép fogadhassa.

De térjünk a tulajdonképeni tárgyra. Megérkeztem én is a búcsúra, de nem tudtam, hogy valami egyéb is készül; 11 óra, közeledik a beharangozás ideje. Látom sorakozni az iskolás fiukat, kezökben színes lámpionokkal, a fehérbe öltözött koszos lánykakat, a Mária társulati tagokat, a vidékről összejött k. tanító urakat. Az adott jelre megkondulnak a beharangozók s megünnel, kísérik Csiky Péter ez. kanonok, esperes plébános urat a templomba. — Beérkezve a zsufolásig telt templomba, Pap János jobbágyfalvi plébános ur lép a szószékre s megemlékezik a mai ünnep jelentőségéről, s szép szavakban méltatja a nagyságos kanonok urnak a tanügy és lelkipásztorság terén 40 éven át szerzett érdemeit, melyekért ő felsége méltónak találta az érdemekben megöszült férfit ez. kanonoknak kinevezni, — felolvassa ő felségének és püspök urunk ő nagyméltóságának kinevezési okmányait. Aha! gondolám, ez egy második installáció. Gondolkoztam, vajlon helyén van-e ez, s úgy találtam, hogy mai napság, midőn a tekintély elvét le akarják járatni, nagyon is helyén van. — Tanum erre az összesereglett nép, mely az okmányok felolvasása s felolvasó plébános ur által kifejezett óhajok után, szinte féltem — egy óriási „éljen“be tör ki s csak a szent hely méltósága tartotta őket ettől vissza.

A szent misét az ünnepektől kanonok ur celebrálta, Pap János plébános és a „jó káplán“ ur segédkezése mellett; mert — fájdalom — a kanonok ur rászorul a segítségre, amennyiben szemei nagyon meggyengültek. — Szentmise alatt a szentföldi k. tanítók férfi négyeseket énekeltek. — Ez szép, jó, de talán más alkalmakkor; annál is inkább, mert a nép is óhajtván énekelni, zavarja az összhangot és sérti

a fület. Ilyen népes búcsúkon a jól vezetett népéneket fel-
ségebbnek s alkalmasabbnak találom. A hasonlatokban,
képekben, idézetekben, példázatokban s eszmékben gazdag,
jól kidolgozott beszédet, Gegő György deményházi plebánus
barátunk tartotta.

Visszatérvén a plebániákba a k. tanítók egy üd-
vözölő dalt énekeltek, melynek végeztével Pap János plebánus
ur a papság nevében üdvözölte az ünnepeket, ki megkö-
szönve az ovátot, az érdemeket, melyekért a kitüntetés érte,
nagy szerényen a szeretett paptársakra hárította vissza. Üd-
vözölték még a k. tanítók, mint szeretett főnököket, egy
kis leány mint a szegények atyját és gondos lelkipásztorát,
melyekre ő maga szintén leereszkedő nyájassággal felelt.

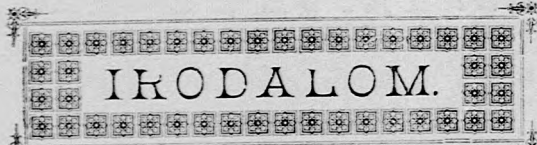
Ezeket követte a gazdag ebéd, mely alatt természetesen
az áldomások sem hiányoztak. Ő maga felköszöntötte a ki-
rályt, a legelső magyar embert és püspök urunk ő nméltósá-
gát, mely köszöntőket felállva hallgattunk meg. Az ünnepeket
kanonok urat felköszöntötte Pap János plebánus ur.

Ő maga pedig rendre minden egyes vendégét; pedig
meglehetősen voltunk jelen. Volt vagy 18 pap, ott volt a
főszolgabíró, erdész, több birtokos és hölgy, miből azt követ-
keztettem, hogy ő ngsát sokan szeretik, és hogy a szent-
földön a papság és világi elem szép egyetértésben élnek.

Itt ismertem meg a kedves írónőt Harmath Lujza ő
nagyságát is.

Ime, ez az ünnep és ünnepély halvány rajza, mely
rajznak elég halvány; de annyi igaz, hogy én érzelmeiben,
tapasztalatokban gazdagabban s azon hő óhajással távoztam
el, hogy Isten ő nagyságát még sokáig éltesse.

Egy jelen volt.

— **Könyvek jegyzéke.** „Sz. Alajos élete“ füzve
40 kr., vászonkötés aranyfémekkel 70 kr. „Sz. Alajos iratai“
füzve 40 kr. „Berchmans Sz. János élete“ füzve 40 kr.,
vászonkötés aranyfémekkel 80 kr. Kempis Tamás négy könyve
„Krisztus követéséről“ füzve 40 kr. félvászon 60 kr. vászon
70 kr., bőrkötés aranyfémekkel 1 frt. „Jézustársasági Szen-
tek és Boldogok“ oktató és imádságos könyv vászonkötés
aranyfémekkel 1 frt., bőrkötés aranyfémekkel 1 frt 30 kr.
bőrkötés aranyfémekkel és csattal 1 frt 40 kr. „A katholi-
kus ifjuság imádságos könyve“ vászonkötés 1 frt 10 kr., bőrkö-
tés aranyfémekkel 1 frt 70 kr. „Jézus Szívem kívánsága“
oktató és imádságos könyv, negyedik kiadás, vászonkötés 80
kr. bőrkötés aranyfémekkel 1 frt 40 kr. Megrendelhetők a
Jézustársasági kalocsai kollegiumban, az árak előleges beküldé-
se után bérmentve küldjük.

— **Megrendelési és előfizetési felhívás!** Ha-
zai rajzoktatásunk újabb időben való általános fellendülésével
napról napra mind jobban vált érezhetővé a tanárok és tanítók
részére nagy szolgálatot tevő vezérkönyvek teljes hiánya, mely
vezérkönyv a tanítás különböző fokán álló rajzoktatás mód-
szeres vezetése körül egészen megbízható, és az ehhez meg-
kivántató módszertani ismereteket a tárgyhoz mért részletes-
séggel magában foglaló kalauzul szolgálja.

Egyes szakférfiak úgy brosrörökben, mint a tanügyi
szakfolyóiratokban nem egyszer tettek már említést e hiány-
ról, mely egy évtizedet meghaladó polgáriszkolai rajztanítá-
som ideje alatt, de különösen pályám kezdetén gyakran
éreztem magam is, minek következtében tapasztalataim már
évekkel ezelőtt amaz elhatározást érlelték meg bennem, hogy
ugy az erre vonatkozó külföldi jelesebb szakirodalmi művek,
valamint hazai jelesceink e szakba vágó dolgozatainak áttu-
lalmányozása s a miniszteri tantervek és utasítások köve-
telményeinek szem előtt tartásával a fentemlített hiány pótlá-
sára magam állítok össze és adok ki ilyen nélkülözhetlen
művet.

Ezennel van szerencsém az igen tisztelt közönséget arról
értesíteni, hogy több évi terhes tanulmány és fáradságos mun-
ka után „A rajzoktatás módszertana vezérkönyvül polgári, ipari
felsőbb leány- és középiskolákban, valamint tanítóképző in-
tézetekben működő rajztanárok használatára“ című munkát
sikerült annyira elkészítenem, hogy kellő számú előfizetés
esetében azt sajtó alá adhatom.

Művem az előzőn és a forrásukkal használt szakirodalmi
művek felsorolásán kívül IV. részből áll. Az I. rész öt külön
cikkből a rajzoktatásnak a polgári, ipari, felsőbb leány- és
középiskolákban, valamint a tanítóképző-intézetekben való
ezélya és feladatáról szól; a II. mint legfontosabb rész tizen-
két cikkben a rajzoktatás tulajdonképeni módszertanát tar-
talmazza és mindazt magában foglalja, mi a szabadkézi rajz
bármely ágának mai színvonalon álló oktatásához megkíván-
tatik; a III. rész négy cikkben a tanítási időről, a rajzter-
mekről, ezek berendezése és felszereléséről, ugyszintén a
tanítási segédeszközökről nygymint: tanszerek, miutak, rajz-
szerek és anyagokról szóló fontos tudnivalókra terjed ki,
melyekkel mai viszonyaink között különösen pályájuk kez-
detén lévő kartársainak kívánok hasznos utmutatással szol-
gálni; végül a IV. rész a rajztanárok és tanítók működéséről
az erről való beszámolás módjáról, nygymint: a vizsgálatok és
vizsg. rajzkiállításokról a mai haladott igényeknek megfelelő
hasznos tudnivalókat foglalja magában.

Művem II. részének „A rajzoktatásban használható tan-
alakov módszeres alkalmazásáról“ szóló 1. sz. cikke meg-
jelent a „Felső nép és polgári iskolai Közlöny“ ez. tanügyi
folyóirat m. 1891. évi febr. havi számában (VIII. évf. 2. sz.
49. l.)

A mű a szövegbe nyomott 50 magyarázó ábrával lesz
ellátva; terjedelme 8 és 1/2 nyomott iv, ára füzve: 2 frt
20 kr. leend.

Azon reményben, hogy rajztanításunk terén hiányt pótló
művet létesíttettem, bátorkodom az igen tisztelt közönséget bi-
zalomteljesen felkérni, hogy szíveskednék művem a saját, vagy
iskolája könyvtára számára megrendelni.

Megrendelés esetében, a tetemes kiadási költségek miatt
a mű felelárának t. i. 1 frt 10 kr.-nak posta-utalv. való előleges
beküldését kérem, a ki pedig a mű egész árát küldi be, annak
a művet teljesen bérmentve fogom annak idején megküldeni.

A megrendelés és előfizetés határideje f. é. június 30-a
s az előfizetések alulírottokhoz címzendők. A művet pedig a
jövő tanév elején fogom a t. előfizetők becses czimére expedálni.

Művem csak szak-köröknek lévén számv. azt csak a
beérkező előfizetések számához mért példányokban szán-
dekozom kinyomatni, mely okból — idején való tájékozód-

hatásom miatt — az előfizetéseknek a fent kitett határidőig (junius 30.) való szives beküldését kérem.

Gyergyó-Ditró, 1892. május havában.

(Erdély, Csik m.)

Tisztelettel

Taschek Gyula
polg. isk. rajztanár.

NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Nagylelkű alapítók** Gróf. Kálnoky Félixné s. Bess Christin Ludmilla báróné Sepsiköröspatakon, néhai b. e. férje emlékére „Gróf Kálnoky Félix, Ludmilla, Imre és Pál intézet” czímmel növelő intézet, leányiskolát és óvodát alapított. Az intézetet megajándékozta telekkel, belül teljesen felszerelte, ellátta kápolnával, mely így egymagában 22 ezer forint értékét képvisel. Intézete fönállásáról pedig úgy gondoskodott, hogy azt az urasági erdőből évenkénti 120 köbméter tűzfával, botlilla és jól jövedelmező kötvényekben 30 ezer frtnyi alapítványt tett az intézetbe bevezetendő szatmári irgalmas nénék javadalmazására. A fadeputatamtól eltekintve tehát, e nemes czélú intézet megalapítására a nagylelkű grófnő készpénzben 52 ezer frtot fordított.

— **Báró Bornemisza Tivadár**, es. és kir. kamarás, marosilyei birtokos es neje szül. Jósika Rosalie báróné, néhai forrón szeretett és áldott lelkű leányuk Mária báróné emlékére, kit az Úr 1888. Novb. 26-án magához szolított „Báró Bornemisza Tivadár és neje branyicskai Báró Jósika Rozália-féle jótékony alapítvány, leányuk Báró Bornemisza Mária emlékére” czímen, államkötvényekben 1200 frt. o. é. alapítványt tettek marosilyei jövekedésű és szegény 15—16 éves leányzók jutalmazására. Az évi kamatból 50 frt évenként más-más leány jutalmazására fordítandó. Ha a hitközségi tanács kijelöléséhez az alapító főúri család hozzájárul, az alapítványt a mindenkor erdélyi püspök adományozza.

— **Néhai Bándi József es neje** osdolai lakosok végrendeletileg 4689 frt 25 kr tőkét tettek le a ft. káptalan-nál jó erkölcsű és szegény finnövendékek nevelésére, es alapítvány finnöveldei neveltetésre is fordítható, kamatai kézi ösztöndíj gyanánt is adományozhatók. Ime, e három nagyszerű alapítvány is fényes bizonyága annak, hogy korunk sokat gáncsolt önössége dacára is van még érző embereszerző szív, aki akar is, tud is a társadalomban mind sürűbben mutatkozó nyomoron segíteni. Isten áldása es szent kegyelme tegye teljessé szándékuk valósulását s jutalmazza meg az örök élet javaival a nemeslelkű alapítókat.

— **Jótékonyág.** Május 28-án egy csomagot következő tartalom levéllel kaptam nevemre ezímezve: „Tiszteendő Plebánus! Az isteni Gondviselés iránti hálámát életemnek egyes kiválóbb mozzanatai alkalmával tebenségemhez mért kisebb-nagyobb emléktárggyal is kifejezni ohajtván, jelen alkalommal az itt /- mellékelt zöld casula s hozzátartozóival járulok a csikszentléleki templom felszerítésére, mely minden színű díszes egyházi ruhákkal rendelkezik ugyan, de zöld színűvel még nem. Egyébiránt ez emléktárgy színében rám nézve is mindenkor kedves figyelemzető leend: „sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus aeterna“!

Isten kegyelme legyen mindenkor velünk. — Paptársaimat üdvözölve, volt híveimet tisztelve, vagyok stb. Mező Sámsond, 1892 május 22. Kőlin István, plebánus. Ezen ajándékot a mult évben küldött pacificalé urán, egyházközségem nevében ezennel elfogadom s visszafajtott köszönetünket a harmadik isteni személy jutalmához esatolni kívánom. — Csikszentlélek 1892. május 28. Antal József, plebánus.

— **Concursus.** Az erdélyi püspöki megye papnövendékei közé felvétetni kívánó ifjakkal a nyilvános pályázati vizsgálat a püspöki székvárosban Gyulafehérvárt 1892. évi július hó 4-ik napján fog megtartatni.

— **A koronázás** 25-ik évfordulója alkalmából összes intézeteink rendeznek ünnepélyeket, hogy a felséges trón iránti ragaszkodásukról s a haza iránti szeretetükről külsőleg is tanbizonyosságot adjanak. A gy. fehérvári főgymnasium ünnepélyén Tuezy János tartja az ünnepi felolvasást. Az erzsébetvárosi áll. gmnasium igazgatóságától a következő meghívót vettük: „Meghívó. Az erzsébetvárosi áll. gmnasium tanári testülete f. évi június hó 8-án, a koronázás 25-ik évfordulóján a gmnasium dísztermében d. e 11 órakor iskolai ünnepélyt rendez, melyre Czimzettet és családját tisztelettel meghívja Erzsébetváros, 1892. május 28-án a tanári testület. Műsor: 1. Megnyitó-beszéd. Tartja Lészó Dávid gmn. igazgató. 2. Királyhymnus Mihálovich Ödöntől. Előadja az ifjusági énekkar. 3. A király vesszeje. Garaytól. Szavalja Szentpéteri István III. oszt. tanuló. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Szentimrei István gmn. tanár. 5. Hymnus. Köleseitől. Énekl az ifjusági énekkar. 6. Romance. Endaute. Mazastól. Hegedűn előadják Rozgonyi Aladár és Oberth János II. oszt. tanulók. 7. Szeresd a hazát! Köleseitől. Szavalja Székely Andás IV. oszt. tanuló. 8. Szózat. Vörösmartytól. Énekl az ifjusági énekkar. 9. Menuetto. Allegro non troppo. Mazastól. Hegedűn előadják Szentpéteri István, Mihály Bertalan III., Rozgonyi Aladár és Oberth János II. oszt. tanulók. 10. Insurgensek riadója. Énekl az ifjusági énekkar.

— **Nagy tűz.** Gyergyó-Remetén mult szombaton, május hó 28-án déltán 3 óra tájban a falu középső részében, hol legsűrűbbek voltak az épületek, tűz ütött ki. Rövid idő alatt már óriási lángnyelvek kúsztak egyik házról a másikra s mohó gyorsasággal hamvasztottak el mindent. Mentésről szó sem lehetett, mert a nagy szárazság es a támadt szél miatt rendkívüli mérvet öltött a pusztító elem, lángjait s tüzének kanócait oly nagy erővel szórta szerteszt, hogy nem lehetett megközelíteni; sőt a házak között vagy az utcákon járni is életveszélyes volt. A dühöngő elemmel szemben az emberi erő teljesen tehetetlen volt s tétlenül kellett nézni, mint bamvad el a falu java s legnagyobb része. Csutakfalvát megkímélte a tűz, hanem a község többi részét mintegy kétharmadát elhamvasztotta; csupán a templom, a kántori- es paplak, a község ház, a Dobribán-féle ház s a szögleten egy-két gazda háza maradt meg. Nem állhattak ellent a tűznek a kőházak sem, ezek is úgy összeomlottak, hogy még kéményeik sem maradtak állva; a jómódu gazdák s a kereskedők jókarban épült házai is elpusztultak tehát. Hozzávetőleg mintegy 400 gazda lett hajléktalanná s mintegy 1000 épület égett le. A kár rendkívül nagy, egy millió felül, mert az emberek butoraitak sem menthették meg, — s a kereskedők es a jómódu gazdák mind leégtek; több lö es szarvasmarha is bennégett. Beszélték, hogy még emberélet is áldozatul esett, de ez valótlannak bizonyult. Képzeltetni mennyire dühöngött a tűz, mikor a kocsk s holmi butorok, miket a Marosba vittek, még ott is elégtek. Leégett a Maros nagy hidja s a tűz a Maros másik oldalá-

ra is átesapott s egész éjjel égett, veresre festve az égbolt alját. Oka vigyázatlanság volt. — Másnap Gyergyószentmiklósról, Ditróból és Szárhegyről szekerekkel kenyeret és szalonát vittek le a nyomor enybitésére s bizonynyára ezután még több jöttet is fog következni megyszerte mert nagyon sok embert juttatott a szerencsétlenség oly helyzetbe, hogy a felebaráti könyörületre rá van szorulva. A hatóság megjelent a helyszínen, felállította a tűzveszélybizottságot, erélyes intézkedéseket tett a tűz továbbterjedésének megakadályozására s a vagyonbiztonság feletti örködésre. Felhivatták a községek adakozóira, mint a hatóság konstatálta, a nyomor oly nagy, hogy 3000 ember van hajléktalanul s élelem nélkül. Ehhez hasonló nagy tűzvesz tudtukkal Csikmegyénkben még nem volt eddig. A hatóság egyszersmint kérte az alispáni hivatalt, hogy a legnagyobb mérvben sujtottak részére ne csak megye, hanem országoszerzte is eszközödjön ki könyöradomány gyűjtést, sőt a magas kormánynál is tegyen lépéseket segítyezést végett. A nagy kárt növeli az, hogy nagyon kevesen biztosították vagyonukat.

— **Igazi arany szabályokat** közül a jelesen szerkesztett „Kath. Kirchzeitung“ arra nézve, mit és miképp olvassanak a papok. Nem árt ezeket nekünk sem emlékeztünkbe véteni. Hiszen, Istenem, jóformán örökké olvasunk, tanulunk, — legalább így kellene lenni a dolognak. Mert ha a gyermek szellemét a beszéd, a szó költögeti, ha az ifjú fejlődő ingeniumát a szó és az írás együttvéve műveli: a meglett ember, a tudományosan kiművelt férfi, főleg a pap, bizony csak az írott betűből táplálkozik szellemileg, olvasás által gyarapítja jóformán kizárólag ismereteit, s őrzi is meg, hogy ne felejtse el, a mit már tud. Az olyan pap, aki nem olvas, nemcsak maga durvul el, hanem embertársaira is kellemtelen, üres lesz a társalgása. És mégis, az I. szabály így hangzik:

Ne olvass össze mindenfélét! főleg míg fiatal vagy, s szükség van rá, hogy a te szakodban egészen erős légy. Ez az értelme Aq. sz. Tamás mondásának: „Timeo lectorem unius libri.“ azaz: az olyan emberrel, aki egy tudományágban alaposan kiművelte magát, veszedelmes disputálni. Ugy van. Ellenben a ki ifjúkorában mindenfélét összevissza olvas, az föltűléssé válik, soha sem hatol az olvasott themának mélyébe — az nem fog önállóan dolgozni, hanem bármire legyen szüksége, előveszi auctoritait, s jurat in verba magistri. Tehát: non multa, sed multum.

II. *Csak derék munkákat olvass.* Minden ember választ magának valamely szakot, amelyhez vonzódik, amely őt érdekli. De hogy azt a szakot haszonnal művelje, szükséges, hogy csak alapos, jó munkákat — szakába vágókat — forgasson, nem mindenféle selejtes férczelményt, ha nem akarja, hogy idővesztegetésen kívül még tudása rovására is zavart idézzen elő fejében.

III. *Olvass elmélkedve.* Csak így lehet megítélni, igaz e mindaz, amit az tanít. Éppen mert e szabályt annyian elhanyagolják, épp azért van oly sok *násolónk* az irodalomban; azért készítik oly kevesen maguk még azt az istenadta vasárnapi prédikációt is, hanem akárbány elővesz egy készet,

nyomatottat, vagy kiir innen is onnan is valamit; mert elfelejtett már gondolkodni.

IV. *Olvass iróonnal kezdedben.* Ezzel azt nyeri az ember, hogy kivonatot készítve, vagy legalább a lényeges helyeket megjelölve, jobban megemésztí olvasmányát, sőt azt egész életére a magáévá teszi. Aki pedig e szabályt nem követi, annak a legtöbb esetben semmi marad az eszében abból, amit olvasott. Kárba vesznek számára a legjobb érvek, a legvilágosabb példák. Mi haszna, ha csak in confuso emlékszik rá, hogy mennyi szép gondolatot, mennyi remek eszmét olvasott ifjabb korában, — ha azokból semmit sem bír már? Mily jó lett volna azokat feljegyezni, s újból átúezhetni. (M. S.)

— **Pályázat.** A kézdívásárbhely-kantai róm. kath. hitközség a most rendszeresítendő kántor tanítói állomásra pályázatot hirdet. Az állomás javadalma: 1. Lakás 2 szoba, konyha és kamarával: hozzá istálló, szin és veteményes kerttel. 2. A hitközség pénztárából 300 frt, évnegyedes utólagos részletekben 3. Stola mintegy 100 frt. 4. A minorita szerzetes háziól ájtatos alapítvány ezimen 13 frt 20 kr. 5. A „Fehér Lukács“ alapítványból 5 frt. Ha zeneértő, tisztességes mellékjövedelemre is számíthat. — Kötelességei: a kántori teendőknél kivül a róm. kath. elemi leányiskolát vezetni. A kellően felszerelt kérvények a róm. kath. egyháztanácshoz, mint iskolaszékhez kézmeve, f. évi július 15-ikéig beküldendők. A pályázók a f. é. június 20 án délelőtt 9 órakor tartandó próbatételre személyesen jelenjenek meg. Kézdívásárbhely-Kanta, 1892. május 6. Az egyháztanács, mint iskolaszék.

— **Pályázat.** A csikszentsimoni tanítói és segédkantori állomásra ezennel pályázatot hirdetek. Járandóságok: 1.) 120 forint készpénz a községi pénztárból. 2.) 90 nagy véka rozsa. 3.) 80 nagy véka zab. 4.) 22 szekér lágú tűzita. 5.) 6 szekér szénát és sarjút termő 3 darab kaszáló. 6.) 15 forint ospora. 7.) 16 forint stola. 8.) szabadlakás, melyhez tartozik 2 szép szoba, konyha, kamara, pincze. Továbbá van alkalmas sütőház és körülbelül 500 []-öl veteményes kert. Megválasztandó tanító köteles ezen járandóságokért az 1—2 osztályt tanítani, a sekrestyési és harangozó kötelességeket teljesíteni. Kik pályázni ohajtanak pályázási kérsüket f. évi július 10-ig alulírttohoz sziveskedjenek beküldeni. Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek. Csik-Csatószeg, 1892. május 24. Bálint Lajos, sztsimon-csatószegi plebános.

— **Pályázat.** Az üresedésben lévő tūri rom. kath. kántortanító állomásra pályázatot hirdettetik. Javadalmazásai: Pénzfizetés különféle alapokból (havi, negyed-félévi részletekben) 198 frt 90 kr. 2. Tizenhárom hold szántó és kaszálóból álló hely haszonelvezete. (A kaszálóból 4 hold s fél a közlegelőből lévén kiszakítja, a község két drb. marhát mérsékelt díj fizetés mellett enged legelni.) A birtok után javadalmazás által fizetendő évi föld utmunkaadó s róvatul ugy 20 frt. 3. Az iskolával egy fedél alatt két szobából álló tisztességes lakás, jó pincze, nyári konyha, ebben sütökemence, kamaráeska. Egy kőistálló mellett kis szin. Sertésöl. Félholdnyi házikert. Pályázók felhivatnak, hogy kellő okmányokkal felszerelt s Püspök urunk ő Nagyméltóságához ozimzett folyamodványukat f. évi július 12-éig alattirt hivatalhoz küldjék be. Tūr (p. Balázsf.) 1892 Junius 1-én. Róm. kath. lelkészi hivatal.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: ZLAMAL AGOST.

Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BELA, KORÓDY PÉTER, VARGA SANDOR, VASS ALBERT.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.